

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

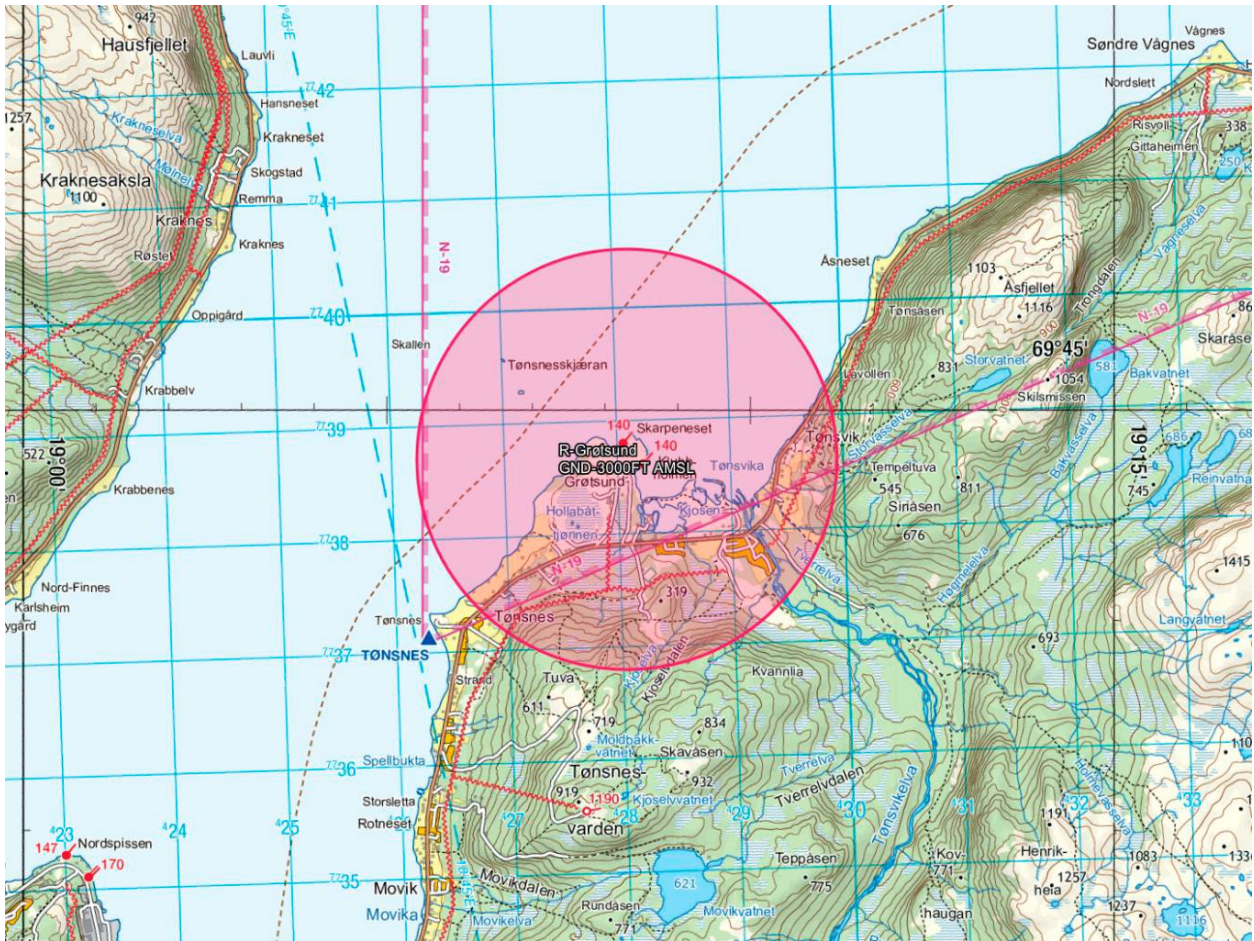
Saksbehandler: Michael Bell
Telefon direkte:
Vår dato: 23.10.2024
Vår referanse: 24/24286-3

Deres dato: 10.05.2024
Deres referanse:

Høring - Luftforsvaret - Søknad om opprettelse av restriksjonsområde for Grøtsund

1. Bakgrunn

Luftfartstilsynet har mottatt en søknad fra Luftforsvaret ved nasjonalt luftoperasjonssenter, heretter Forsvaret, vedrørende opprettelse av et permanent restriksjonsområde i luftrommet over Grøtsund industrihavn. Områdene er avmerket på oversiktskartet under.

Innspill til høringen kan sendes til Luftfartstilsynet på e-postadresse postmottak@caa.no, og merkes med saksnummer 24/24286.

Høringsfristen er 9. desember 2024.

Eventuelle spørsmål kan rettes til saksbehandler Michael Bell, mib@caa.no.

2. Nærmere om det omsøkte området

Søknaden gjelder et område nord-øst av Tromsø by, i Troms kommune. Området er utformet som en sirkel med fotpunkt i posisjonen 694446N 0190818E og en radius på 1NM. Områdets vertikale utstrekning er fra bakke-/havnivå og opp til 3000 fot over middel havstand. Områdets vertikale høyde anses uansett for å ha liten til ingen innvirkning på regelbunden trafikk til og fra Tromsø lufthavn.

Det omsøkte restriksjonsområdet foreslås opprettet i tråd med prinsippene om fleksibel bruk av luftrommet. Det innebærer at området kun skal være aktivt når Forsvaret har et tjenstlig behov for det, resten av tiden er området ikke aktivt og luftrommet fritt tilgjengelig for andre brukere. Når området er aktivt vil det innebære et forbud mot å fly i områdene for alle luftfartøy, herunder ubemannede luftfartøy og modellfly, med mindre man har innhentet tillatelse på forhånd fra Forsvaret v/JAOC. De generelle reglene for håndtering av prioritert lufttrafikk beskrevet i «Prosedyre for fleksibel bruk av luftrommet», som man finner på Luftfartstilsynets nettsider, skal gjelde også for disse områdene.

For ordens skyld vil Luftfartstilsynet her kort redegjøre for hvordan prosessen for bestilling, aktivering og deaktivering av de foreslåtte områdene vil fungere. Dagen før området ønskes aktivert, skal Forsvaret v/JAOC sende inn en bestilling på området til Airspace Management Cell, heretter AMC, som er en sivil-militær enhet for styring av luftrommet. AMC utpekes av Luftfartstilsynet og det er Polaris ACC, Sektorgruppe Nord (lufttrafikkjenesten) som utøver denne funksjonen i Norge. AMC vil gjennomgå mottatte bestillinger på alle såkalte AMC-styrte områder, undersøke om de er i henhold til «Prosedyre for fleksibel bruk av luftrommet», håndtere eventuelle konflikter som nødvendig og tildele luftrom for neste dag. Hvilke områder som skal være aktive neste dag med tidspunkt og høyder kommuniseres ut til luftromsbrukerne og lufttrafikkjenesten i henhold til fastsatte prosedyrer. Påfølgende dag, når aktiviteten skal foregå, vil den av Forsvarets enheter som skal gjennomføre aktiviteten kontakte lufttrafikkjenesten for å aktivere området i henhold til bestillingen. Området aktiveres, aktiviteten gjennomføres og når aktiviteten er avsluttet skal enheten igjen kontakte lufttrafikkjenesten for å deaktivere området. Området vil da være tilgjengelig for ikke-deltagende trafikk.

3. Utredning av tiltaket

Regjeringens utredningsinstruks setter rammene for kartlegging av nye tiltak av den typen som opprettelse av restriksjonsområder vil være. Et minimumskrav er å besvare følgende seks spørsmål:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Forsvaret beskriver i sin søknad at de har et behov opprettelse av et permanent restriksjonsområde rundt Grøtsund industrihavn for å hjelpe arbeidet med sikring av militære installasjoner og/eller skjermingsverdig oppdrag. For å redusere konsekvensene for sivil luftfart ønsker de at området opprettes i tråd med prinsippene om fleksibel bruk av luftrommet.

Hvilke tiltak er relevante?

For å oppnå de behovene som Forsvaret beskriver i søknaden, så er opprettelse av et restriksjonsområde et egnet tiltak. Restriksjonsområdet skal bestilles, aktiveres og deaktiveres etter fastsatte vilkår i tråd med prinsippene om fleksibel bruk av luftrommet. Restriksjonsområdet utforming er som en sirkel med en radius på en -1- nautisk mil (NM) med fotpunkt i koordinatet som oppgitt i søknaden fra Forsvaret.

I søknaden er det oppgitt en ønsket vertikal utstrekning på området som strekker seg fra bakken til 3000 fot over middel havstand (AMSL).

Luftfartstilsynet kan opprette restriksjonsområder med hjemmel i forskrift av 14. desember 2021 nr. 3530 om luftromsorganisering §§ 17 og 22, jf. luftfartsloven § 9-1 a.

Restriksjonsområder opprettes i form av forskrift, jf. forskrift om luftromsorganisering § 4, første ledd.

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltaket?

Opprettelse av permanente restriksjonsområder er først og fremst prinsipielt utfordrende ved at det innebærer at luftrommet, som i utgangspunktet er fritt til bruk for alle, stenges for enkelte brukere i tidsperioden restriksjonsområdet er aktivert.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltaket, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Det foreslåtte tiltaket er opprettelse av et permanent restriksjonsområde. Virkningene vil derfor være permanente.

De positive virkningene av tiltaket er først og fremst at restriksjonsområdet vil sikre at Forsvaret oppnår økt kontroll med luftrommet i det relevante området. Dette fordi det vil være forbudt for alle andre luftfartøy å operere i det aktiverte restriksjonsområdet.

Ved at de foreslåtte områdene skal bestilles, aktiveres og deaktiveres etter fastsatte vilkår i tråd med prinsippene om fleksibel bruk av luftrommet, så skal de kun være aktive når Forsvaret har et operativt behov for områdene. Dette vil redusere eventuelle ulemper for sivile kommersielle eller private aktører som ønsker å operere i det aktuelle området. Luftfartstilsynet vurderer at det er fordelaktig at Forsvarets aktivitet vil finne sted i faste områder som er publisert i AIP Norge. Dette gjør det enklere for ikke-deltagende bemannet og ubemannet luftfart å orientere seg om hvor aktiviteten finner sted og dermed hvor det ikke er tillatt for ikke-deltagende trafikk å operere. Informasjon om aktivitet i områdene vil som et minimum publiseres på Airspace Use Plan (AUP), inntil videre også på NOTAM. Luftfartstilsynet forventer at på lengre sikt vil informasjon om aktivitet i disse områdene også gjøres tilgjengelig i formater og på plattformer som er lettere tilgjengelig for luftromsaktører, da spesielt det ubemannede luftfartssegmentet.

Luftfartstilsynet foreslår at området skal ha en horisontal og vertikal utstrekning som oppgitt i søknaden fra Forsvaret.

De negative virkningene av tiltaket vil i hovedsak berøre kommersielle og private luftromsaktører som kan få redusert tilgang til luftrom i området. De nevnte aktørene vil også måtte undersøke status på luftrommet før de planlegger egen flyging, noe som vil medføre en mindre administrativ byrde. Luftfartstilsynet er kjent med at det er andre statlige organisasjoner som kan ha behov for å operere bemannet eller ubemannet luftfart i det relevante området, eksempelvis Luftambulansetjenesten mv. Vi legger til grunn at de gjennom koordinering med Forsvaret vil få tilgang til luftrommet som nødvendig, men denne koordineringen er samtidig en mindre administrativ byrde.

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Forutsatt at det ikke avdekkes vektige motforestillinger mot opprettelsen av restriksjonsområdet, anbefaler Luftfartstilsynet samlet sett at området opprettes.

Luftfartstilsynet foreslår derfor at det fastsettes en forskrift om opprettelse av et permanent restriksjonsområde slik det er søkt om. Utkast til forskrift er vedlagt dette høringsbrevet.

Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Forutsetningene for en vellykket gjennomføring er at alle luftfartøy som ikke opereres av Politiet eller Forsvaret retter seg etter det flyforbudet som forskriften fastsetter.

Med vennlig hilsen

Henning Raymond Tennes
seksjonssjef
Flyplass-flysikring

Michael Bell
flysikringsinspektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever derfor ikke signatur.

Kopi til: FORSVARET - Øyvind Blomseth Helgesen

Vedlegg 1

Utkast til forskrift

Forskrift om etablering av et restriksjonsområde over Grøtsund industrihavn

Fastsatt av Luftfartstilsynet DD.MM.2024 med hjemmel i luftfartsloven §§ 9-1 a første ledd og 13 a-5, og forskrift om luftromsorganisering § 4, jf. § 17, jf. delegeringsvedtak 14. august 2017 nr. 1639.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å ivareta sikkerheten i forbindelse med Forsvarets operasjoner i området Grøtsund industrihavn gjennom å opprette segregert luftrom til Forsvarets bruk.

§ 2. Stedlig virkeområde for og bruk av restriksjonsområdene

Benevnelse av restriksjonsområdet, og dets horisontale og vertikale utstrekning, er som vist i tabellen under.

Restriksjonsområdet er i utgangspunktet ikke aktivert, men kan aktiveres (sanntidsaktivering) i samsvar med «Procedure on Use of AMC Manageable Areas, Edition 7.0, 25.01.2024¹» med tilhørende vedlegg 1 til 4, jf. forskrift om reserverte områder for fleksibel bruk av luftrommet § 2 andre ledd.

Område	Navn og utstrekning	Vertikale grenser	Merknader
EN R424	Groetsund Sirkel med radius 1 NM, fotpunkt i koordinatet N694446 E0190818	GND - 3000fot AMSL	Militær aktivitet

§ 3. Luftromsrestriksjoner

All flyging i restriksjonsområdet er forbudt når området er aktivert, med mindre særskilt tillatelse er gitt av Forsvaret eller utpekt yter av lufttrafikktenester. Forbudet gjelder all luftfart inkludert ubemannet luftfartøy og modellfly, men ikke flyginger etter Avtalen om det åpne luftrom. Forbudet gjelder heller ikke AMB/SAR/POLICE/MIL-flyginger samt IFR-flyginger etablert på instrumentprosedyrer som er godkjent av Luftfartstilsynet, jf. forskrift 14. desember 2021 nr. 3530 om luftromsorganisering § 25.

§ 4. Retningslinjer for Forsvaret

Hvis Forsvaret skal operere luftfartøy inne i aktivert område skal det innhentes klarering fra lufttrafikktenesten i hvert enkelt tilfelle.

¹ Prosedyren vil bli utgitt i ny versjon som følge av opprettelse av nye områder.

§ 5. Retningslinjer for lufttrafikktenesten

Når området er aktivt skal lufttrafikktenesten sørge for at ikke-deltagende luftfartøy ikke flyr inn i området.

§ 6. Publisering

Den felles sivil-militære enheten for styring av luftrommet (AMC)² er ansvarlig for at enhver aktivering og bruk av reserverte områder etter denne forskriften blir gjort kjent for andre luftromsbrukere på en hensiktsmessig måte.

§ 5. Overtredelsesgebyr

Luftfartstilsynet kan gi pålegg om overtredelsesgebyr etter luftfartsloven § 13 a-5 nr. 6, for overtredelse av luftromsrestriksjonene i § 3, jf. § 2.

§ 6. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft

² Jf. forskrift 14. desember 2021 nr. 3530 om luftromsorganisering § 30.

Høringsliste

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Digitaliserings- og Forvaltningsdepartementet (DFD)
Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Helse Nord Regionalt Helseforetak
Justis- og beredskapsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Energidepartementet
Samferdselsdepartementet
Brønnøysundregistrene
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Forsvaret
Luftforsvarets våpenskole
Forsvarets forskningsinstitutt
Forsvarsbygg
Forsvarsmateriell
Hovedredningssentralen
Kystvakten
Havindustritilsynet
Meteorologisk institutt DNMI
Miljødirektoratet
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
Nasjonal sikkerhetsmyndighet
Sokkeldirektoratet
Politiets Helikoptertjeneste
Politidirektoratet
Politiets sikkerhetstjeneste
Regelrådet
Sjøfartsdirektoratet
Statens havarikommisjon for transport
Tolletaten

Avinor AS
Avinor Flysikring AS
BARIN – Board of Airline Representatives in Norway
Scandinavian Airlines System, Scandinavian Operations Management
Widerøe's Flyveselskap AS
Norwegian Air Shuttle ASA
Stiftelsen Norsk Luftambulans
Norsk Luftambulans AS
Arctic Aviation AS
Avincis Aviation Norway AS
Airlift AS
Elfly AS
Delta Luftfart
EAA - Chapter 573

Heli Team AS
Lufttransport FW AS
Lufttransport RW AS
Forbundet Styrke
Landsorganisasjonen i Norge
NFF Norsk Flyoperatør Forbund
NHO Luftfart
NHO Logistikk og transport
Norges Luftsportforbund
Norsk Allmennflyforening (AOPA)
Norsk Flygerforbund
Norsk Flygelederforening
Norske flyspeditørers forening
Norsk Helikopteransattes Forbund
Norsk Kabinforening
Bransjeforeningen Offshore Norge
PARAT
UAS-Norway - Norsk Forening for Ubemannede Luftfartøy

Tromsø kommune
Troms fylkeskommune
Statsforvalteren i Troms og Finnmark